

ПОГОДЖЕНО
Рішенням Національної комісії з цінних паперів
та фондового ринку
від 27.05.2019

№ 270

Т. ХРОМАЄВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Ради ПАРД

від 25.04.2019

Протокол № 06

Президент ПАРД
О.М. Кий

СТАНДАРТ

«Особливості щодо надання фінансових послуг особам, що не мають повної цивільної дієздатності»

I. Загальні положення

1.1. Стандарт «Особливості щодо надання фінансових послуг особам, що не мають повної цивільної дієздатності» (далі – Стандарт) розроблений відповідно до Цивільного кодексу України (зі змінами та доповненнями), Законів України «Про цінні папери та фондовий ринок» (зі змінами та доповненнями), «Про депозитарну систему України» (зі змінами та доповненнями), Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» №735 від 23.04.2013 (зі змінами та доповненнями), Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» №1449 від 12.12.2006 (зі змінами та доповненнями), Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку» №1925 від 27.12.2012 (зі змінами та доповненнями) та Статуту Професійної асоціації учасників ринків капіталу та деривативів (далі – ПАРД).

1.2. Стандарт встановлює особливості щодо надання фінансових послуг у процесі здійснення професійної діяльності на фондовому ринку малолітнім та неповнолітнім особам (крім осіб, які набули повної цивільної дієздатності у порядку, встановленому законодавством), недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена.

1.3. Цей Стандарт є обов'язковим для виконання членами ПАРД, які провадять депозитарну діяльність, діяльність з торгівлі цінними паперами, а саме: діяльність з управління цінними паперами (далі – торговець цінними паперами).

1.4. Стандарт має відкритий характер і може використовуватися іншими учасниками депозитарної системи України, які не є членами ПАРД.

1.5. Терміни в цьому Стандарті вживаються відповідно до визначень встановлених законодавством України.

II. Перевірка повноважень осіб, що мають право діяти від імені особи, яка не має повної цивільної дієздатності

2.1. Депозитарні установи/торговці цінними паперами при наданні фінансових послуг особам, які не мають повної цивільної дієздатності, перевіряють повноваження осіб, які мають право діяти від імені таких осіб.

2.2. Особами, що мають повноваження діяти від імені малолітньої особи є:

2.2.1. Батьки (усиновлювачі) (один із них). Батьки управляють майном, належним малолітній дитині, без спеціального на те повноваження. Повноваження батьків (усиновлювачів) перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за свідоцтвом про народження дитини та їх паспортами чи іншими документами, що посвідчують особу (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення члена

екіпажу, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне чи тимчасове проживання в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює). При вчиненні одним із батьків правочинів щодо майна малолітньої дитини вважається, що він діє за згодою другого з батьків.

2.2.1.1. Батьки зобов'язані дбати про збереження та використання майна дитини в її інтересах. Якщо малолітня дитина може самостійно визначити свої потреби та інтереси, батьки здійснюють управління її майном, враховуючи такі потреби та інтереси.

2.2.2. Опікун. Повноваження опікуна перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за опікунським посвідченням, а за його відсутності – рішенням органу опіки і піклування або рішенням суду, що набрало законної сили, про призначення даної особи опікуном.

2.3. Особами, що мають повноваження діяти від імені неповнолітньої особи є:

2.3.1. Батьки (усиновлювачі) (один із них). Батьки управляють майном, належним неповнолітній дитині, без спеціального на те повноваження. Повноваження батьків (усиновлювачів) перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за свідоцтвом про народження дитини або паспортом громадянина України, якщо такий вже отриманий неповнолітнім, та їх паспортами чи іншими документами, що посвідчують особу (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення члена екіпажу, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне чи тимчасове проживання в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює). При вчиненні одним із батьків правочинів щодо майна неповнолітньої дитини вважається, що він діє за згодою другого з батьків.

2.3.1.1. Батьки зобов'язані дбати про збереження та використання майна дитини в її інтересах.

2.3.2. Піклувальник. Повноваження піклувальника перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за посвідченням піклувальника, а за його відсутності – рішенням органу опіки і піклування або рішенням суду, що набрало законної сили, про призначення даної особи піклувальником.

2.3.3. Від імені неповнолітньої особи має право діяти інша особа, яка має на те повноваження, що підтверджується довіреністю, оформленою відповідно до вимог законодавства. Якщо від імені неповнолітньої особи діє інша особа за довіреністю, депозитарна установа/торговець цінними паперами перевіряє наявність письмової згоди батьків (усиновлювачів) (одного з них - у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли, запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальника на видачу неповнолітнім такої довіреності (крім випадку, коли довіреність засвідчена нотаріально).

2.4. Особою, що має повноваження діяти від імені недієздатної фізичної особи, є опікун. Повноваження опікуна перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за документами, визначеними підпунктом 2.2.2. пункту 2.2. цього розділу.

2.5. Особою, що має повноваження діяти від імені фізичної особи, цивільна дієздатність якої обмежена, піклувальник та особа, яка має на те повноваження, що підтверджується довіреністю, оформленою відповідно до вимог законодавства.

2.5.1. Повноваження піклувальника перевіряються депозитарною установою/торговцем цінними паперами за документами, визначеними підпунктом 2.3.2. пункту 2.3. цього розділу.

2.5.2. Якщо від імені особи, цивільна дієздатність якої обмежена, діє інша особа за довіреністю депозитарна установа/торговець цінними паперами перевіряє наявність письмової згоди піклувальника на видачу особою, дієздатність якої обмежена, такої довіреності (крім випадку, коли довіреність засвідчена нотаріально).

III. Особливості відкриття та обслуговування депозитарною установою рахунку у цінних паперах особи, що не має повної цивільної дієздатності

3.1. Укладення договору та відкриття рахунку у цінних паперах:

3.1.1. Договір про обслуговування рахунку у цінних паперах на ім'я малолітньої особи, а також документи, що є підставою для відкриття такого рахунку, підписуються особою, яка має повноваження

діяти від імені малолітньої особи. Особа, що має повноваження від імені малолітньої особи, є розпорядником рахунку у цінних паперах, відкритого на ім'я такої малолітньої особи.

3.1.2. Договір про обслуговування рахунку у цінних паперах на ім'я неповнолітньої особи, а також документи, що є підставою для відкриття такого рахунку, підписуються:

a. такою особою самостійно (за умови наявності письмової згоди батьків (усиновлювачів) (одного з них – у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальника);

b. особою, яка має повноваження діяти від імені відповідної неповнолітньої особи.

3.1.2.1. Неповнолітня особа, на ім'я якої відкривається рахунок у цінних паперах, за письмовою згодою батьків (усиновителів) (одного з них – у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальника може самостійно бути розпорядником рахунку у цінних паперах або призначити керуючого рахунком у встановленому законодавством порядку.

3.1.3. Договір про обслуговування рахунку у цінних паперах на ім'я недієздатної фізичної особи, а також документи, що є підставою для відкриття такого рахунку, підписуються опікуном відповідної особи. Опікун недієздатної фізичної особи є розпорядником рахунку у цінних паперах, відкритого на ім'я такої особи.

3.1.4. Договір про обслуговування рахунку у цінних паперах на ім'я особи, цивільна дієздатність якої обмежена, а також документи, що є підставою для відкриття такого рахунку, підписуються:

a. такою особою самостійно (за умови наявності письмової згоди піклувальника на підписання особою, цивільна дієздатність якої обмежена, відповідного договору та документів для відкриття рахунку);

b. особою, яка має повноваження діяти від імені особи, цивільна дієздатність якої обмежена.

3.1.5. Особа, цивільна дієздатність якої обмежена, та на ім'я якої відкривається рахунок у цінних паперах, за письмовою згодою піклувальника може самостійно бути розпорядником рахунку у цінних паперах або призначити керуючого рахунком у встановленому законодавством порядку.

3.2. Особливості обслуговування рахунку у цінних паперах:

3.2.1. Після досягнення малолітньою особою чотирнадцятирічного віку розпорядження (управління) рахунком у цінних паперах, відкритим на ім'я такої особи, здійснюється з урахуванням особливостей управління рахунком у цінних паперах неповнолітньої особи, визначених цим Стандартом, до досягнення такою особою вісімнадцятирічного віку або набуття нею (надання їй) повної цивільної дієздатності у порядку, встановленому законодавством.

3.2.2. У випадку поновлення в порядку, встановленому законодавством, повної цивільної дієздатності фізичної особи, розпорядження (управління) рахунком у цінних паперах, відкритим на ім'я такої особи, здійснюється в порядку, встановленому законодавством. Депозитарна установа перевіряє факт поновлення повної цивільної дієздатності особи на підставі відповідного рішення суду, що набрало законної сили.

IV. Укладення договору про надання фінансової послуги торговцем цінними паперами

4.1. Договір про надання торговцем цінними паперами фінансової послуги малолітній особі підписується за відповідну малолітню особу особою, яка має повноваження діяти за відповідну малолітню особу.

4.2. Договір про надання торговцем цінними паперами фінансової послуги неповнолітній особі підписується:

a. такою особою самостійно (за умови наявності письмової згоди батьків (усиновлювачів) (одного з них – у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані

за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальника на підписання неповнолітнім відповідного договору);

b. особою, яка має повноваження діяти від імені відповідної неповнолітньої особи.

4.3. Договір про надання торговцем цінними паперами фінансової послуги недієздатній фізичній особі підписується опікуном відповідної особи.

4.4. Договір про надання торговцем цінними паперами фінансової послуги особі, цивільна дієздатність якої обмежена підписується:

a. такою особою самостійно (за умови наявності письмової згоди піклувальника на підписання особою, цивільна дієздатність якої обмежена, відповідного договору);

b. особою, яка має повноваження діяти від імені особи, цивільна дієздатність якої обмежена.

V. Згода на вчинення дій неповнолітнім/особою, цивільна дієздатність якої обмежена

5.1. Згода батьків (усиновлювачів) (одного з них – у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальника на вчинення дій неповнолітньою особою/згода піклувальника на вчинення особою, цивільна дієздатність якої обмежена, дій (далі – згода на вчинення дій), яка надається депозитарній установі/торговцю цінними паперами, має бути підписана у присутності працівника депозитарної установи/торговця цінними паперами або підпис на ній має бути засвідчений у порядку, визначеному законодавством.

5.2. У разі підписання вказаної згоди у присутності працівника депозитарної установи/торговця цінними паперами, такий працівник робить відповідний надпис про це, який засвідчує своїм підписом та печаткою (у разі використання у своїй діяльності печатки (печаток)) депозитарної установи/торговця цінними паперами.

5.3. Згода на вчинення дій може надаватися депозитарній установі/торговцю цінними паперами у вигляді окремого документу або міститися у тексті договору, розпорядження, довіреності або іншого документу. Якщо згода на вчинення дій міститься у тексті договору, розпорядження, довіреності або іншого документу відповідний документ підписується також батьками (усиновлювачами) (одним з них – у разі документально підтвердженої смерті, позбавлення батьківських прав або права піклування другого з батьків, а також у разі коли запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень проводився за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини були записані за її вказівкою чи взагалі відсутні у свідоцтві про народження відомості про батька) або піклувальником відповідно, якщо інші вимоги не встановлені законодавством.

VI. Відповідальність за невиконання вимог цього Стандарту

6.1. За невиконання чи неналежне виконання вимог, передбачених цим Стандартом, члени ПАРД несуть відповідальність згідно із підпунктами 3.1.8 та 3.1.10 пункту 3.1. Розділу III Статуту ПАРД.

Прошито, пронумеровано та скріплено

вдбитком печатки та підписом

04 (взмрше) аркушів

Президент ПАРД
Київ О.М.

O.M.